

[Gottschalck-Hansen.]

svækket. Det er kun få dage siden, vi så adskillige eklatante eksempler herpå. Lovløse elementer synes at have for gode kår og for store muligheder i vort samfund.

Nu kunne det se ud, som om det foreliggende lovforslag kun er af yderst beskeden rækkevidde, og at der derfor ikke er nogen som helst saglig grund til at demonstrere mod dets ophøjelse til lov. Det er imidlertid ikke tilfældet, da lovforslaget udtrykker en ganske bestemt tendens. Lige meget hvordan man vender og drejer dette forslag, om man end nok så meget understreger, at loven kun skal anvendes i særlige tilfælde, så er og bliver det dog en lempelse af de hidtil gældende regler for prøveløsladelse, så betyder det et skridt på vejen henimod en mildere, mere lempelig retspraksis, en tendens, som jeg for min part kun kan føle mig højest utryg overfor.

Den højtærede justitsminister sagde under lovforslagets første behandling og gentog det under et samråd med udvalget, at det er frygteligt for et menneske at blive spærret inde. Det er utvivlsomt rigtigt; men det skal det vel egentlig også være. Jeg har aldrig forestillet mig, at det skulle være noget, man i og for sig attråede eller blot kunne bagatellisere som noget lige-gyldigt eller betydningsløst, som noget, man ikke regnede med. Hvis ikke lovovertræderen frygter straffen, er denne ganske værdiløs og uden mening.

Selvom det under udvalgsarbejdet er blevet oplyst, at en straffefange koster staten godt 30 kr. om dagen, ja, nogle, nemlig de psykopatforvarede i Horsens, som jo ikke kan komme ind under denne lov, helt op til 40 kr. om dagen, og der således ville kunne opnås en besparelse ved en afkortning af straffetiden — et argument, der dog ikke, det må jeg erkende, er blevet ført frem fra nogen side, da såvel justitsministeren som samtlige medlemmer af udvalget selvfølgelig har ladet sig diktere af ideelle synspunkter — finder jeg ingen grund til at ændre mit standpunkt.

Såfremt lovforslaget ophøjes til lov — hvad alt jo desværre tyder på at det vil blive — vil det betyde, at tilsynet vil blive stillet overfor nye og store opgaver, som selvsagt må medføre en betydelig udvidelse af de nuværende tilsynsmyndigheder.

En anden grund til min betænkelighed ved det foreliggende lovforslag er den tilfældighed, der meget let vil komme til at herske ved afgørelsen af, hvem der skal prøveløslades, og hvem der skal forblive interneret. Det vil — i det mindste for fangerne, som færdes og arbejder sammen — meget let komme til at virke som noget rent vilkårligt. Den lovovertræder, som har evne til at forstille sig, indynde sig hos de lokale fængselsmyndigheder, men som måske er af meget ringere kvalitet end den, som ikke kan spille komedie, vil selvsagt have de største muligheder for hurtigt at slippe ud. Dette kan måske også siges at være tilfældet nu, men det bliver meget mere grelt, jo tidligere en fange har chance for at blive prøveløsladt. Der kommer blandt fangerne til at herske en uvished, som vil virke i allerhøjeste grad uheldig.

Højesteretsadvokat C. B. Henriques siger i den bog, som landsretssagfører, dr. jur. Axel H. Pedersen har skrevet, „C. B. Henriques, en rettens tjener“ — jeg beder om tilladelse til et kort citat —:

„Når en mand dømmes til 8 måneders fængsel eller 5 års fængsel, så ved han, at han skal kun være der i så og så lang tid, når han opfører sig ordentligt. Han ser livet foran sig og de muligheder, der er, og han holder ud. Den, der bliver dømt til forvaring eller til arbejds- eller til ungdomsfængsel på ubestemt tid, han lider, lider fra dag til dag kun af een tanke: hvornår kommer jeg ud?“

Man kan, synes jeg, med nogen ret anvende dette citat på det her omhandlede område, selvom der i citatet er tale om sikkerhedsforvarede, for man øger uvisheden hos fangerne, når man giver større mulighed for at prøveløslade dem efter den halvt udståede straf.

Endelig vil jeg gerne understrege — og det tror jeg den højtærede justitsminister vil give mig ret i — at selvom jeg er lægmand på dette område, er det ingenlunde sådan, at jeg rider alene i denne sag; det skulle være meget mærkeligt, om der ikke skulle være medlemmer af det høje ting, der deler min opfattelse. Jeg har fået adskillige tilkendegivelser fra fremragende jurister, dommere, advokater og fængsels-embedsmænd, som fuldt og helt bakker op bag de synspunkter, jeg har givet udtryk